

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Edukacja](#)

Śląskie Centrum Studiów Polarnych pionierem w studiach nad lodowcami Arktyki

Powołane w Uniwersytecie Śląskim Centrum Studiów Polarnych uzyskało status Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW). Jednostka jest pionierem w studiach nad lodowcami Arktyki uchodzącymi do morza, specjalizuje się w badaniach klimatu i ewolucji lodowców arktycznych.

Centrum Studiów Polarnych powołane zostało w 2013 roku w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Tworzą go jednostki z trzech miast: Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, Instytut Geofizyki PAN w Warszawie i Instytut Oceanologii PAN w Sopocie. Podstawą do sformalizowania trwającej od dwóch dekad współpracy były wspólne realizacje międzynarodowych projektów badawczych, organizacja połączonych ekspedycji arktycznych, a także światowych konferencji naukowych.

Przewodniczący Centrum Studiów Polarnych, prof. Jacek A. Jania podkreślił, że centrum prowadzi wiele badań, w których jego zespoły osiągają znaczące wyniki w świecie. Poinformował, że ośrodek dysponuje "najdłuższą serią danych o procesach w Arktyce" decydujących o reakcji lodowców na zmiany klimatu. "Wyniki studiów nad środowiskiem polarnym mają ogromne znaczenie globalne, jak również dla budowania scenariuszy przyszłych zmian klimatu w Europie. Klimat Arktyki ociepla się prawie trzykrotnie szybciej niż Polski, a wyniki badań dają +wczesne ostrzeżenie+ o trendach tych zmian" - mówił Jania.

Uniwersytet Śląski specjalizuje się w badaniach klimatu i ewolucji lodowców arktycznych, jako wskaźnika długookresowych trendów zmian klimatycznych. Jest pionierem w studiach nad lodowcami Arktyki uchodzącymi do morza. Badania polarne jego naukowcy prowadzą od 1977 r., a od 1982 r. studiują zachowanie lodowców, w tym m.in. dotyczące przebiegu i mechanizmów tzw. cielenia lodowców, czyli odłamywania gór lodowych do morza. Sieć obserwacyjna lodowców znajduje się na Spitsbergenie i jest prowadzona wspólnie z Instytutem Geofizyki PAN. Instytut ten prowadzi Polską Stację Polarną nad fiordem Hornsund.

Jednym z głównych projektów badawczych Centrum są koordynowane przez Instytut Oceanologii PAN badania interakcji, jakie zachodzą pomiędzy oceanem a lodowcami i klimatem. "Do światowych osiągnięć tego instytutu należy wskazanie ogromnego znaczenia napływu ciepłych wód atlantyckich do europejskiego sektora Arktyki i jego skutków dla zaniku lodu morskiego w rejonie Bieguna Północnego oraz szybkich zmian ekosystemów morskich. Jest to możliwe dzięki systematycznym, powtarzanym od ponad 20 lat, corocznym badaniom Morza Grenlandzkiego ze statku +Oceania+" - poinformował Jania.

Centrum prowadzi również badania dotyczące aerozoli morskich (zawieszonych w powietrzu mieszaniny wody i soli morskich) oraz ich znaczenia w kontekście zmian klimatu. Uważa się, iż to one osłabiają efekt cieplarniany pochłaniając część promieniowania słonecznego.

Nadanie Centrum Studiów Polarnych statusu KNOW umożliwi - zdaniem przewodniczącego Centrum - bardziej odważne planowanie podejmowania nowych problemów w badaniach Arktyki i Antarktyki we współpracy z najlepszymi ośrodkami w kraju i za granicą. Ze względu m.in. na swoją specyfikę, badania te wymagają stabilnego finansowania i długofalowego planowania.

Jania podkreślił jednak, że najważniejsze będzie dla KNOW szkolenie młodej kadry naukowej na poziomie światowym m.in. poprzez udział w dużych projektach badawczych, czy w ramach doktoranckich "Interdyscyplinarnych Studiów Polarnych", które ruszają od października na Uniwersytecie Śląskim. Od nowego roku akademickiego rusza też nowa specjalność magisterska - "Eksploracja obszarów polarnych i górskich" (na kierunku geografia). "Planowane są też staże po zakończeniu studiów doktoranckich w naszym Centrum oraz we współpracujących ośrodkach zagranicznych (m.in. w Oslo, Tallinie, Colorado, czy w Uniwersytecie na Svalbardzie)" - informuje Jania.

Istotna będzie również możliwość szerszego zaangażowania wybitnych uczonych z zagranicy w proces kształcenia doktorantów oraz czasowe zatrudnianie najzdolniejszych młodych doktorów z kraju i zagranicy do realizacji nowych projektów. Środki KNOW zostaną również wykorzystane do dalszego wzmocnienia zaplecza technicznego badań (zakup aparatury), wymiany naukowej z ośrodkami zagranicznymi oraz poprawy warunków studiowania, w tym nauczaniu na odległość (e-learning). Z tej ostatniej formy, jak podkreślił Jania - będą mogli korzystać młodzi badacze i studenci z innych krajowych i zagranicznych jednostek naukowych.

"Badania środowiska Arktyki i Antarktyki wydają się egzotycznym hobby elitarnej grupy naukowców. Tymczasem globalne zmiany klimatu realnie dotyczą każdego mieszkańca Ziemi. Zastanawiamy się nad nimi dopiero wtedy, gdy dotyka nas powódź, wichura, lub gdy sztorm na Bałtyku zabierze ulubioną plażę, zniszczy malowniczy klif. Zmiany zlodzenia i klimatu Arktyki oddziałują silnie na klimat Europy. Poznanie tempa i trwałości trendu ocieplania tamtego regionu jest kluczem dla zrozumienia zmian w średnich szerokościach geograficznych" - powiedział Jania.

Dodał, że wiedza ta pozwala np. przewidzieć, jaka będzie kolejna zima. "Wiemy na przykład, że rozległość lodu morskiego wokół bieguna północnego na koniec lata wskaże, jaka będzie następna zima. Paradoksalnie: mało lodu - u nas ostra zima, dużo lodu zima łagodniejsza. Środki KNOW dla Centrum Studiów Polarnych pozwolą lepiej poznać takie zależności i wiele innych. Rozumiejąc mechanizmy zmian tego środowiska możemy dokładniej długofalowo prognozować częstość i intensywność ekstremalnych zjawisk pogodowych w obszarach polarnych i naszym kraju, a to przekłada się już na konkretne efekty ekonomiczne i społeczne. Trzeba jednak patrzeć szeroko - globalnie i wnikliwie, z wykorzystaniem najnowszych technologii i metod" - powiedział.

Wyniki konkursu na Krajowe Naukowe Ośrodki Wiodące (KNOW) resort nauki ogłosił w połowie maja. Status ten otrzymały cztery konsorcja zajmujące się badaniami z zakresu nauk biologicznych, rolniczych i o Ziemi. Status KNOW przyznawany jest na 5 lat. Przez ten czas wszystkie najlepsze jednostki mogą z budżetu państwa otrzymać dodatkowe finansowanie - w sumie nawet 50 mln zł.

PAP - Nauka w Polsce, Katarzyna Piotrowiak

Źródło: www.naukawpolsce.pap.pl

<http://laboratoria.net/edukacja/21561.html>

Informacje dnia: [Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025! Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn Świąteczna apteczka Radioaktywny pluton się nie ukryje Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14 Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025! Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn Świąteczna apteczka Radioaktywny pluton się nie ukryje Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14 Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025! Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn Świąteczna apteczka Radioaktywny pluton się nie ukryje Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14](#)

Partnerzy